

KOMISSION TIEDONANTO**Ohjeet sellaisten elintarvikkeiden rehukäyttöä varten, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi**

(2018/C 133/02)

1 LUKU

JOHDANTO**1.1 Tausta, tavoite ja soveltamisala**

Komissio laati toimintasuunnitelman elintarvikejätteen vähentämiseksi olennaisena osana kiertotaloudesta antamaansa tiedonantoa ⁽¹⁾. Yhtenä aloitteista on – kilpailematta ruokapankkien hankinnan kanssa ⁽²⁾ – hyödyntää sellaisten elintarvikkeiden ravinteet ⁽³⁾, joita ei kaupallisista syistä tai valmistuksessa esiintyneiden ongelmien tai tiettyjen vikojen vuoksi enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, käyttämällä ne turvallisesti eläinten ruokinnassa vaarantamatta eläinten terveyttä tai kansanterveyttä. Käyttämällä tällaiset elintarvikkeet rehuna vältetään näiden aineiden kompostointi, muuntaminen biokaasuksi tai hävittäminen polttamalla tai kaatopaikalle. Elintarvikkeiden, eläimistä saatavien sivutuotteiden, rehun ja jätteen erottamisella toisistaan on ilmeisiä seurauksia näitä erilaisia tuotteita sääntelevän lainsäädännön kannalta.

Sidosryhmiä kuultiin EU:n ruokahävikki- ja ruokajätefoorumilla ⁽⁴⁾ vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä tähän aloitteeseen liittyvien eri näkökohtien kartoittamiseksi. Toimijat toivat esiin seuraavat merkittävät tai suhteettomat rasitteet, jotka saattavat haitata tai jopa estää niitä toimittamasta rehukäyttöön elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi:

- Näkökohdat, jotka vaikuttavat valmiuksiin varmistaa, että elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka aiotaan käyttää rehuksi, ovat rehulainsäädännön mukaisia, eli rehun turvallisuutta koskevat vaatimukset: vaara-analyysin ja kriittisten hallintapisteiden järjestelmän (HACCP) periaatteisiin pohjautuvien menettelyjen soveltaminen, erityiset merkinnät, sellaisten elintarvikkeiden, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, erillinen varastointi ja kuljetus;
- Laitoksen kaksinkertainen rekisteröinti niin elintarvike- kuin rehuyritykseksi, minkä vuoksi useat eri valvontaviranomaiset kohdistavat niihin ylimääräisiä tarkastuksia (elintarvikkeet, eläimistä saatavat sivutuotteet, rehu, jäte);
- Useissa jäsenvaltioissa asetettu velvollisuus osallistua yksityisiin hyvien tuotantotapojen sertifiointijärjestelmiin rehun toimittamiseksi rehuteollisuudelle, vaikka tällaiset järjestelmät ovat lain mukaan vapaaehtoisia;
- Elintarvikealan toimijoiksi rekisteröintiä koskevia vaatimuksia ei ole yhdenmukaistettu jäsenvaltioissa; jotkin edellyttävät rekisteröintiä rehualan toimijaksi ainoastaan, jos muita kuin eläinperäisiä elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, toimitetaan suoraan rehuna viljelijöille, kun taas toiset edellyttävät kaikkien sellaisten elintarvikealan toimijoiden rekisteröintiä rehualan toimijoiksi, jotka toimittavat rehukäyttöön elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi.

Näissä ohjeissa pyritään käsittelemään näitä näkökohtia nykyisen säädöskehysten puitteissa. Niillä ei näin ollen luoda uusia oikeudellisia säännöksiä eikä niillä pyritä kattamaan kaikkia säännöksiä tällä alalla kattavasti. On lisäksi huomattava, että ne eivät rajoita Euroopan unionin tuomioistuimen unionin lainsäädännöstä antamia tulkintoja.

⁽¹⁾ Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma, COM(2015) 614 final, 2.12.2015.

⁽²⁾ Elintarvikkeiden lahjoittamista koskevat EU:n suuntaviivat, ks. http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library/index_en.htm

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1) 2 artiklan mukaan termit "food" ja "foodstuff" tarkoittavat samaa asiaa (tällä ei ole merkitystä niiden kielitoisintojen osalta, joissa "food" ja "foodstuffs" on käännetty yhdellä sanalla).

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform_en

Näiden ohjeiden tarkoituksena on helpottaa tiettyjen elintarvikkeiden, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, käyttöä rehuna, sisältyypä niihin sitten eläinperäisiä tuotteita tai ei. Ohjeilla on tarkoitus auttaa kansallisia ja paikallisia toimivaltaisia viranomaisia ja elintarvikeketjun toimijoita soveltamaan asiaankuuluvaa unionin lainsäädäntöä. Tähän tavoitteeseen olisi pyrittävä seuraavasti:

- selostamalla sovellettava lainsäädäntö, joka riippuu tietyn tuotteen luokittelusta;
- lisäämällä oikeudellista selkeyttä; sekä
- esittämällä esimerkkejä parhaista käytännöistä, jotka vastaavat unionin nykyistä sääntelykehystä ja samalla ehkäisevät tarpeetonta hallinnollista rasitusta.

Nämä ohjeet kattavat seuraavat:

- elintarvikkeiden valmistusprosessista peräisin olevat tuotteet (elintarvikkeiden tuottajien toimittamat); sekä
- elintarvikkeet, jotka on saatettu markkinoille, pakkauksissa tai irtotavarana (elintarvikkeiden tukku- ja vähittäiskauppioiden toimittamat).

Näissä ohjeissa ei käsitellä seuraavien rehuikäyttöä:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1331/2008 ⁽¹⁾ tarkoitettut elintarvikelisiäaineet, elintarvike-entsyymit ja elintarvikearomit;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/46/EY ⁽²⁾ tarkoitettut ravintolisät; sekä
- ruokajäte ⁽³⁾.

1.2 Oikeudelliset määritelmät

Elintarvikkeiden sisällyttämistä rehuoketjuun koskevat yleiset säännöt vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksissa (EY) N:o 178/2002 ⁽⁴⁾, (EY) N:o 183/2005 ⁽⁵⁾ ja (EY) N:o 767/2009 ⁽⁶⁾, ja sellaisia eläimistä saatavia sivutuotteita, joita ei ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, koskevat säännöt vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1069/2009 ⁽⁷⁾, jäljempänä 'sivutuoteasetus'.

Tässä tiedonannossa 'elintarvikkeilla, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi' tarkoitetaan elintarvikkeita, jotka on valmistettu ihmisravinnoksi noudattaen täysimääräisesti unionin elintarvikelainsäädäntöä mutta joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi.

Elintarvike määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 2 artiklassa tarkoittamaan "mitä tahansa ainetta tai tuotetta, myös jalostettua tai jalostamatonta tuotetta, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan kohdella olettaa tulevan ihmisten nautittavaksi".

Elintarvikeyritys määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 2 kohdassa tarkoittamaan "voittoa tuottavaa tai tuottamatonta, julkista tai yksityistä yritystä, joka toteuttaa mitä tahansa toimia, jotka liittyvät mihin tahansa elintarvikkeiden tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheisiin".

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikelisiäaineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/46/EY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2002, ravintolisää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 183, 12.7.2002, s. 51).

⁽³⁾ Komission asetuksen (EU) N:o 142/2011 (EUVL L 54, 26.2.2011, s. 1) mukaan 'ruokajätteellä' tarkoitetaan kaikkia ravintoloista, pitopalveluista ja keittiöistä, mukaan luettuina keskuskeittiöt ja kotitalouksien keittiöt, peräisin olevaa jäteruokaa, myös käytettyä ruokaöljyä.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarvikeeturvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005, annettu 12 päivänä tammikuuta 2005, rehuhygieniaa koskevista vaatimuksista (EUVL L 35, 8.2.2005, s. 1).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/ETY ja 96/25/ETY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta (EUVL L 229, 1.9.2009, s. 1).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 1).

Elintarvikealan toimija määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitamaan ”luonnollista tai oikeushenkilöä tai -henkilöitä, jotka ovat vastuussa elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisen varmistamisesta valvonnassaan olevassa elintarvikeyrityksessä”.

Rehu määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitamaan ”mitä tahansa suun kautta tapahtuvaan eläinten ruokintaan tarkoitettua ainetta tai tuotetta, mukaan lukien lisäaineet, riippumatta siitä, onko se jalostettu, osittain jalostettu vai jalostamaton”.

Rehuyritys määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitamaan ”voittoa tuottavaa tai tuottamatonta, julkista tai yksityistä yritystä, joka toteuttaa mitä tahansa rehujen tuotantoon, käsittelyyn, jalostukseen, varastointiin, kuljetukseen tai jakeluun liittyviä toimia, myös tuottajaa, joka tuottaa, jalostaa tai varastoi rehuja omistamiensa elintarviketuotantoon käytettävien eläinten ruokkimiseksi”.

Rehualan toimija määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitamaan ”luonnollista tai oikeushenkilöä tai -henkilöitä, jotka ovat vastuussa elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisen varmistamisesta valvonnassaan olevassa rehualan yrityksessä”.

Laitos määritellään asetuksen (EY) N:o 183/2005 3 artiklan d alakohdassa tarkoitamaan ”kaikkia rehuyrityksen yksiköjä” ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 ⁽¹⁾ 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitamaan ”kaikkia elintarvikeyrityksen yksiköjä”.

Laitos määritellään sivutuoteasetuksen 3 artiklan 13 kohdassa tarkoitamaan ”mitä tahansa laitosta, jossa käsitellään eläimestä saatuja sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita, lukuun ottamatta kalastusaluksia”.

Vähittäiskauppa määritellään asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 7 kohdassa tarkoitamaan ”elintarvikkeiden käsittelyä ja/tai jalostusta, säilytystä myyntipaikassa ja jakelua lopulliselle kuluttajalle, johon kuuluvat jakelukeskukset, ateriapalvelutoimet, tehdasruokalot, laitosruokalot, ravintolat sekä muut samankaltaiset elintarvikepalvelutoimet ja -kaupat, markettien jakelukeskukset ja tukkuliikkeet”.

Markkinoille saattaminen määritellään

- a) asetuksen (EY) N:o 178/2002 3 artiklan 8 kohdassa tarkoitamaan ”elintarvikkeen tai rehun hallussapitämistä niiden myyntiä varten, myös myytäväksi tarjoamista tai muuta joko ilmaiseksi tai korvausta vastaan tapahtuvaa siirtoa sekä itse myyntiä, jakelua ja muita siirtomutuujoja”; sekä
- b) sivutuoteasetuksen 3 artiklan 14 kohdassa tarkoitamaan ”mitä tahansa toimenpidettä, jonka tarkoituksena on myydä eläimistä saatavia sivutuotteita tai niistä johdettuja tuotteita yhteisössä kolmannelle osapuolelle, tai muuta vastikkeellista tai vastikkeetonta toimitusta tällaiselle kolmannelle osapuolelle tai varastointia edelleen tällaiselle kolmannelle osapuolelle tapahtuvaa toimittamista varten”.

Eläimistä saatavat sivutuotteet määritellään sivutuoteasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitamaan ”kuolleiden eläinten kokonaisia ruhoja tai ruhonosia taikka muita eläinperäisiä tuotteita, joita ei ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, mukaan lukien munasolut, alkioita ja siemenneste”.

Johdetut tuotteet määritellään sivutuoteasetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitamaan ”tuotteita, jotka on saatu eläimistä saatavien sivutuotteiden yhdestä tai useammasta käsittelystä, muuntamisesta tai jalostusvaiheesta”.

Entiset elintarvikkeet määritellään asetuksen (EU) N:o 68/2013 ⁽²⁾ liitteessä olevan A osan 3 kohdassa tarkoitamaan ”elintarvikkeita (muuta kuin ruokajätettä), jotka on valmistettu ihmiskäyttöön EU:n elintarvikelainsäädännön kaikkia säännöksiä noudattaen mutta joita ei ole enää tarkoitettu ihmiskäyttöön käytännön tai logistisista syistä tai valmistusongelmien tai pakkausvirheiden tai muiden virheiden vuoksi ja joista ei aiheudu terveysriskejä, kun niitä käytetään rehuna”.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Komission asetus (EU) N:o 68/2013, annettu 16 päivänä tammikuuta 2013, rehualueluettelosta (EUVL L 29, 30.1.2013, s. 1).

Rehuaineet määritellään asetuksen (EY) N:o 767/2009 3 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitamaan ”kasvi- tai eläinperäisiä tuotteita, joiden pääasiallinen tarkoitus on täyttää eläinten ravitsemukselliset tarpeet, sellaisenaan, tuoreena tai säilöttyinä, ja näiden tuotteiden teollisen tuotannon oheistuotteita sekä orgaanisia ja epäorgaanisia aineita riippumatta siitä, sisältävätkö ne lisäaineita, ja jotka on tarkoitettu eläinten ruokintaan joko sellaisenaan tai prosessoinnin jälkeen taikka rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineeksi”.

Jäte määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston antamassa jätepuitedirektiivissä 2008/98/EY⁽¹⁾ tarkoittamaan ”mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä”. Keskeisen käsitteen ”poistaminen käytöstä” selvennykset:

- Käytöstä poistaminen sisältää sekä jätteen hyödyntämisen että loppukäsittelyn. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että mikä tahansa aine, jolle tehdään hyödyntämis-/loppukäsittelytoimia, on sinällään jätettä.
- Käytöstä poistaminen voi koskea mitä tahansa ainetta, jonka kaupallinen arvo on positiivinen, neutraali tai negatiivinen;
- Käytöstä poistamista voidaan edellyttää laissa, haltija voi päättää siitä tarkoituksellisesti tai se voi olla tahatonta;
- Aineksen varastointipaikka ei määrää ennakolta sen luokittelamista jätteeksi.

”Hyödyntäminen” määritellään jätepuitedirektiivissä toimeksi, jonka pääasiallisena tuloksena jätettä voidaan käyttää hyödylliseen tarkoitukseen joko tuotantolaitoksessa tai yleensä taloudessa korvaamalla muita materiaaleja, joita olisi muutoin käytetty erityiseen tarkoitukseen, tai jätteen valmistelemiseksi tällaista tarkoitusta varten.

1.3 Sellaisten elintarvikkeiden luokittelu, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi

Elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi

- a) tuotteet, jotka eivät koostu eläinperäisistä tuotteista, sisällä niitä tai ole niiden saastuttamia; näistä muista kuin eläinperäisistä tuotteista voi
 - i) tulla suoraan asetuksessa (EY) N:o 178/2002 olevan määritelmän ja asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluvaa rehua, jos ne ovat elintarvikkeiden valmistusprosessista syntyviä sivutuotteita; tai
 - ii) tulla jätepuitedirektiivissä olevan määritelmän ja direktiivin soveltamisalan piiriin kuuluvaa jätettä (ennen kuin niistä tulee rehua), jos ne ovat lopputuotteita;
- b) tuotteet, jotka koostuvat eläinperäisistä tuotteista, sisältävät niitä tai ovat niiden saastuttamia; näistä eläinperäisistä tuotteista tulee sivutuoteasetuksessa olevan määritelmän ja asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluvia eläimistä saatavia sivutuotteita (ennen kuin niistä tulee rehua).

Tuotteen poistamista elintarvikeketjusta ja sen varmistamista, että sitä ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, voidaan joko edellyttää laissa (esim. helposti pilaantuva elintarvike, jota ei saa saattaa unionin markkinoille viimeisen käyttöajankohtansa jälkeen, koska se ei ole turvallinen ihmisravinnoksi) tai asiasta vastaava elintarvikealan toimija voi päättää siitä itse. Päätös, jolla tuote poistetaan ihmisravinnoksi tarkoitettujen elintarvikkeiden ketjusta, on peruuttamaton.

Jos elintarvike koostuu eläinperäisistä tuotteista, sisältää niitä tai on niiden saastuttama, siihen sovelletaan suoraan sivutuoteasetuksessa esitettyjä sääntöjä. Tämän vuoksi eläinperäisestä elintarvikkeesta, jota ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, tulee ensin eläimistä saatava sivutuote ja – sivutuoteasetuksessa ja tarttuvien spongiformisia enkefalopatioita koskevassa asetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001⁽²⁾) vahvistettujen sääntöjen nojalla – siitä voi tulla rehua. Tätä käsitellään tämän tiedonannon 4 luvussa.

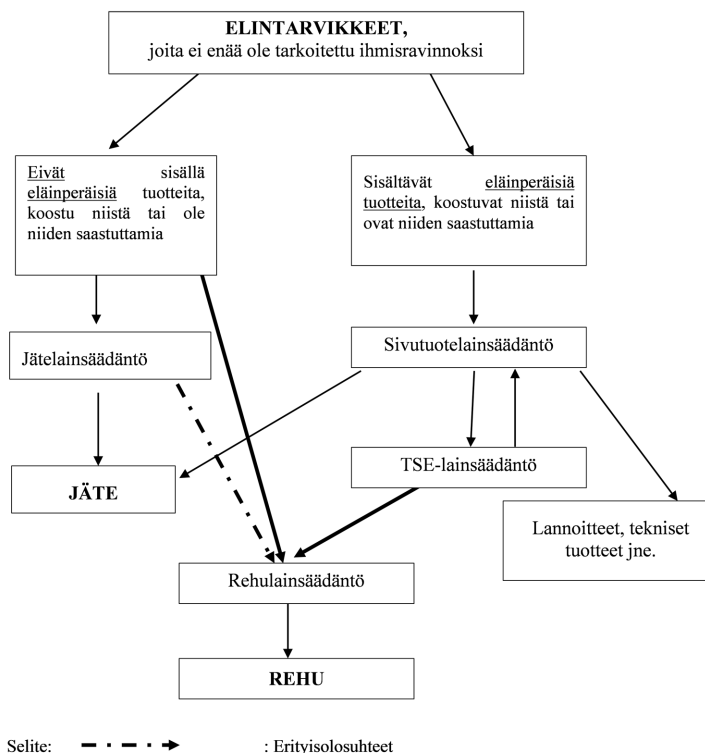
⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, annettu 22 päivänä toukokuuta 2001, tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä (EYVL L 147, 31.5.2001, s. 1).

Jos tietyn tuote-erän merkinnöissä ilmoitetaan, että se ei ole tarkoitettu rehukäyttöön, toimija ketjun myöhemmässä vaiheessa ei enää saa myöhemmin muuttaa tätä ilmoitusta. Nämä tuotteet eivät saa päästä rehutettuun myöhemmässä vaiheessa (asetuksen (EY) N:o 183/2005 liite II).

Kaavio

Vuokaavio elintarvikkeesta rehuksi

2 LUKU

YLEISET SÄÄNNÖT

Asetuksen (EY) N:o 178/2002 15 artiklan mukaan rehuja ei saa saattaa markkinoille tai antaa elintarviketuotantoon käytettäville eläimille, elleivät ne ole turvallisia. Asetuksen (EY) N:o 767/2009 4 artiklassa laajennetaan tämä periaate koskemaan kaikkia eläimiä.

Asetuksen (EY) N:o 178/2002 17 artiklan 1 kohdan mukaan kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivilla rehualan toimijoilla on ensisijainen vastuu huolehtia vastuullaan olevissa toiminnoissa siitä, että rehut täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset, ja varmistaa, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.

Toimijan rikos- ja/tai siviilioikeudelliseen vastuuseen saattavien seikkojen ja olosuhteiden määrittäminen riippuu kunkin kansallisen oikeusjärjestelmän rakenteesta. Siitä, millainen merkitys ja vaikutus asetuksen (EY) N:o 178/2002 17 artiklan 1 kohdalla on vastuun jakamiseen elintarvikeketjussa, saa lisätietoa yleisen elintarvikelainsäädännön täytäntöönpanoa koskevasta ohjeista⁽¹⁾.

Asetuksen (EY) N:o 178/2002 18 artiklan mukaan elintarvike- ja rehualan toimijoiden on voitava tunnistaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on toimittanut niille elintarvikkeen, rehun, elintarviketuotantoon käytettävän eläimen tai sellaisen aineen, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen tai rehuun. Tällä jäljitettävyyseriaateella varmistetaan koko elintarvikeketjun eheys.

⁽¹⁾ Ohjeita elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista annetun asetuksen (EY) N:o 178/2002 11, 12, 14, 17, 18, 19 ja 20 artiklan täytäntöönpanosta (https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/gfl_req_implementation-guidance_fi.pdf, s. 12).

3 LUKU

MUITA KUIN ELÄINPERÄISIÄ TUOTTEITA SISÄLTÄVÄT ELINTARVIKKEET, JOITA EI ENÄÄ OLE TARKOITETTU IHMISRAVINNOKSI**3.1 Elintarvikkeet, jotka eivät koostu eläinperäisistä tuotteista, sisällä niitä tai ole niiden saastuttamia, ja jätelainsäädäntö**

Jos elintarvikkeiden valmistuksesta syntyvät tuotteet ja elintarvikkeet eivät koostu eläinperäisistä tuotteista, sisällä niitä tai ole niiden saastuttamia ja jos niitä ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi (käytöstä poistetut elintarvikkeet), niistä voi tulla jätettä tai ne voidaan käyttää rehuna. On eroteltava toisistaan neljä tapausta, kuten seuraavissa a ja b alakohdassa esitetään:

a) Elintarvikkeiden valmistusprosessista syntyvät tuotteet, muut kuin lopputuotteet:

Useilla elintarviketeollisuuden osa-alueilla syntyy tuotantoprosessin aikana sivutuotteita, joita voidaan käyttää rehuna, esimerkiksi:

Auringonkukansiementen murskaamisessa syntyy auringonkukkapuristetta

Myllytyksessä syntyy vehnänalkioita

Sokerin tuotannossa syntyy sokerijuurikasmelassia

Tärkkelyksen tuotannossa syntyy tärkkelyshydrolysaattikakkuja

Sellaisten leipomo- ja konditoria-alan tuotteiden, jotka eivät sisällä eläintuotteita, tuotannossa syntyy leipomo- ja pastateollisuuden sivutuotteita.

Näillä elintarviketeollisuuden sivutuotteilla ei ole 5.1 kohdassa tarkoitettua viimeistä käyttöajankohtaa tai parasta ennen -päiväystä, mutta niihin sovelletaan 5.2 kohdassa tarkoitettua toimintamallia, jota sovelletaan "elintarvikelaitosten lattialle pudonneisiin aineksiin". Näitä sivutuotteita ei pidetä jätteenä, jos ne täyttävät jättepuitedirektiivin 5 artiklassa vahvistetut kumulatiiviset kriteerit⁽¹⁾. Asianomaisen elintarvikealan toimijan vastuulla on osoittaa toimivaltaiselle viranomaiselle, että tietty tuote täyttää muuksi kuin jätteeksi luokittelemista koskevat kriteerit.

Jotkin kansalliset jätehuoltoviranomaiset edellyttävät elintarviketeollisuudelta erityistä todistusta, johon sisältyy yksityiskohtainen perustelu siitä, että tietty niiden rehukäyttöön toimittama tuote täyttää jättepuitedirektiivissä muuksi kuin jätteeksi luokittelemista koskevat kriteerit. Tätä todistusta voidaan pitää tarpeettomana, koska elintarvikealan laitos, kuten panimo, josta hiiva lähetetään rehuaineena, on rekisteröitävä rehualan laitokseksi ja on näin ollen rehuviranomaisten täydessä valvonnassa.

b) Lopulliset elintarvikkeet elintarviketeollisuuden tasolla ja tukku- tai vähittäiskaupan tasolla:

Elintarvikealan toimija voi päättää, että elintarviketeollisuuden tasolle kuuluvien lopullisten elintarvikkeiden (esim. sokeri, auringonkukkaöljy, rikkoutuneet tai epämuodostuneet keksit) ja elintarvikkeiden, jotka on saatettu markkinoille ja ovat päätyneet tukku- ja vähittäiskaupan tasolle (esim. leipä leipomoissa tai supermarketeissa), ei pitäisi enää olla tarkoitettuja ihmisravinnoksi vaan pikemminkin rehukäyttöön. Tällaiset tuotteet eivät täytä jättepuitedirektiivin sivutuotekriteereitä, vaikka ne olisivatkin tarkoitettu rehukäyttöön. Näin ollen useiden jäsenvaltioiden viranomaiset soveltavat tiukasti jättepuitedirektiivin vaatimuksia tällaisiin elintarvikkeisiin ja pitävät elintarvikealan toimijan päätöstä poistaa ne elintarvikeketjusta elintarvikkeen käytöstä poistamisena.

⁽¹⁾ Sivutuotekriteerit tuotteille, joita ei pidetä jätteenä (tämän tiedonannon liitteessä oleva selittävä huomautus):

- Tuotanto olennaisena osana tuotantoprosessia
- Mahdollisuus käyttää suoraan ilman muuta kuin tavalliseksi katsottavaa teollista lisäkäsitelyä
- Jatkokäyttö eläinten rehuna on varmaa: ei ole pelkästään mahdollista vaan varmaa, että aines käytetään rehun turvallisuutta koskevan lainsäädännön mukaisesti
- Jatkokäyttö on laillista eli aine tai esine täyttää kaikki asiaankuuluvat, sen erityiseen käyttöön liittyvät tuotetta, ympäristöä ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset.

Hyvä esimerkki tästä on se, että kuorma-autoja, jotka kuljettavat sellaisia elintarvikkeita, jotka eivät ole peräisin eläimistä eivätkä enää ole tarkoitettuja ihmisravinnoksi vaan pikemminkin rehuketjuun (esim. jäsenvaltioiden väliset rajat ylittävät keksipaketit), voidaan sakottaa jätepuitedirektiivin vaatimusten noudattamatta jättämisestä, koska vastaanottava jäsenvaltio pitää lähetystä jätteenä.

Vaatus, jonka mukaan unionin jätelainsäädäntöä on noudatettava ennen kuin muusta kuin eläinperäisestä elintarvikkeesta voi tulla rehua, on merkittävä rasitus toimijoille, jotka harkitsevat niiden toimittamista rehuketjuun. Tällaisesta vaatimuksesta voi aiheutua esteitä näiden tuotteiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla, koska jotkin jäsenvaltiot edellyttävät unionin jätelainsäädäntöön perustuvien kuljetussääntöjen soveltamista, kun taas toiset soveltavat elintarvikelainsäädäntöä. Jätepuitedirektiiviä ollaan parhaillaan tarkistamassa, ja komission ehdotuksessa ⁽¹⁾ halutaan sulkea sen soveltamisalan ulkopuolelle muut kuin eläinperäiset ainekset, jotka on tarkoitettu rehuksi.

Tässä kohdassa tarkoitettuihin lopputuotteisiin sovelletaan 5.1 kohdassa tarkoitettua viimeistä käyttöajankohdtaa tai parasta ennen -päiväystä sekä 5.2 kohdassa tarkoitettua ”elintarvikelaitosten lattialle pudonneita aineksia” koskevaa toimintamallia.

Tiivistelmä

1. Tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettuja elintarviketeollisuuden muita kuin eläinperäisiä sivutuotteita ei pitäisi automaattisesti pitää jätteenä, vaan ne voivat kuulua suoraan rehulainsäädännön soveltamisalaan.
2. On elintarvikealan toimijoiden vastuulla todistaa, että tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettu muu kuin eläinperäinen sivutuote, jonka ne saattavat markkinoille rehuna, ei ole jätettä. Yleistä vaatimusta todistuksesta, jolla osoitetaan sivutuotteiden olevan muuta kuin jätettä, ei kuitenkaan pidetä tarpeellisena ottaen huomioon, että elintarvikealan toimijat, jotka saattavat tällaisia sivutuotteita markkinoille rehuna, on rekisteröity myös rehualan toimijoiksi.
3. Sillä varauksella, että rehuksi tarkoitettujen muuten eläinperäiset ainekset jätetään tulevaisuudessa jätepuitedirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle, tämän kohdan b alakohdassa tarkoitettujen lopullisten elintarvikkeiden suora rehukäyttö sallitaan ilman, että niihin sovelletaan ensin jätelainsäädäntöä.
4. Ennen tarkistetun jätepuitedirektiivin hyväksymistä ja täytäntöönpanoa tämän kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin lopullisiin elintarvikkeisiin, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, saatetaan soveltaa unionin ja kansallista jätelainsäädäntöä ennen kuin ne voidaan käyttää rehuna.

3.2 Muita kuin eläinperäisiä elintarvikkeita rehuketjuun toimittavia elintarvikealan toimijoita koskevat vaatimukset

Elintarvikeketjun laitokset ⁽²⁾, jotka ovat mukana muiden kuin eläinperäisten elintarvikkeiden tuotannossa, jake-lussa sekä tukku- ja vähittäiskaupassa, on rekisteröitävä tai hyväksyttävä elintarvikehygieniasetuksen (EY) N:o 852/2004 ⁽³⁾ mukaisesti. Täydellinen luettelo hyväksytyistä unionin elintarvike-alan laitoksista eri jäsenvaltioissa on saatavilla osoitteessa

http://ec.europa.eu/food/safety/biosafety/food_hygiene/eu_food_establishments_en

Niiden elintarvikealan laitosten luettelot, joita ei tarvitse hyväksyä vaan vain rekisteröidä, ovat kokonaisuudessaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten hallinnassa.

3.2.1 Niitä toimijoita koskevat vaatimukset, jotka toimittavat tuotteita rehuna tai jätteenä hyödynnettäviksi

Toimija voi periaatteessa toimittaa elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi,

— rehuna (3.1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen sivutuotteiden ja tarkistetun jätepuitedirektiivin hyväksymisen ja täytäntöönpanon jälkeen myös 3.1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen tuotteiden);

⁽¹⁾ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52015PC0595>

⁽²⁾ Asetuksessa (EY) N:o 178/2002 säädetään, että rehusektori on olennainen osa elintarvikeketjua.

⁽³⁾ Asetuksen (EY) N:o 852/2004 6 artiklassa edellytetään, että jokainen elintarvikealan toimijan laitos on toimivaltaisen viranomaisen rekisteröimä. Rekisteröinnin tarkoituksena on, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset tietävät, missä laitokset sijaitsevat ja mitä niiden toimintaan kuuluu, jotta niihin voidaan tarvittaessa kohdistaa virallista valvontaa.

— jätteenä hyödynnettäväksi (3.1 kohdan b alakohdassa tarkoitettut lopputuotteet).

a) Rehuna toimitetut tuotteet

Asetuksessa (EY) N:o 183/2005 säädetään siitä, mihin rehualan toimijoihin sovelletaan sen 9 artiklan mukaista rekisteröintiä. Rehualan toimijan on varmistettava, että kaikkia rehulainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä, kuten rehuhygieniasääntöjä, vierasaineiden enimmäisjäämäpitoisuuksia tai merkintöjä koskevia sääntöjä, noudatetaan. Asetuksen (EY) N:o 183/2005 5 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuulumattomien rehualan toimijoiden (alkutuottajien) on noudatettava kyseisen asetuksen liitettä II, mukaan luettuna HACCP-suunnitelman perustaminen. Yleensä ⁽¹⁾ rehua markkinoille saattava toimija on rekisteröitävä rehualan toimijaksi.

Elintarvikealan toimijaa, joka saattaa 3.1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja elintarvikkeiden valmistusprosessista saatuja sivutuotteita unionin markkinoille, pidetään rehualan toimijana, ja sen on varmistettava rehulainsäädännön vaatimusten noudattaminen, mukaan luettuna sen rekisteröinti rehualan toimijaksi.

b) Jätteenä hyödynnettäväksi toimitetut tuotteet

Edellä 3.1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja muita kuin eläinperäisiä lopullisia elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, voitaisiin pitää tarkistetun jätepuitedirektiivin hyväksymiseen ja täytöntöönpanoon saakka "hyödynnettäväksi tarkoitettuna jätteenä". Näin ollen elintarvikealan toimijan olisi noudatettava kansallista järjestelyä näiden tuotteiden toimittamiseksi rehuketjuun. Kun rehuksi käytettävä muu kuin eläinperäinen elintarvike on jätetty unionin ja kansallisen jätelainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, elintarvike voisi päästä suoraan rehuketjuun. Tästä käy esimerkkinä vanhentunut, pakattu ⁽²⁾ leipä supermarketista: Jos supermarketi saattaa tällaisen leivän markkinoille vaatimustenvastaisena (ks. 6.2 kohta) rehuna (eli 1.2 kohdassa mainitun määritelmän mukaisena entisenä elintarvikkeena) nimellä "Leipomo- ja pastateollisuuden tuotteet" (13.1.1 kohta rehuaineluettelossa), supermarketia pidetään rehualan toimijana, ja sen on varmistettava rehulainsäädännön vaatimusten noudattaminen, mukaan luettuna sen rekisteröinti rehualan toimijaksi.

3.2.2 Toimenpiteet sellaisten elintarvikkeiden rehukäytön lisäämiseksi, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi

Vaatus, jonka mukaan jo rekisteröidyn elintarvikealan toimijan, joka aikoo toimittaa elintarvikkeen rehuketjuun, on rekisteröidyttävä myös rehualan toimijaksi, joka on näin ollen vastuussa kaikista rehujen turvallisuutta koskevista vaatimuksista, saattaa estää esimerkiksi pieniä elintarvikkeiden vähittäiskauppiaita toimimasta näin. Jotta voitaisiin lisätä niiden elintarvikkeiden rehukäyttöä, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, tällaisten elintarvikealan toimijoiden rasiusta voidaan vähentää kahdella tapaa:

a) Tuetaan elintarvikealan toimijaa rehulainsäädännön noudattamisessa:

Kuten rehuhygieniasetuksen 22 artiklassa säädetään, voitaisiin kehittää ohjeita niitä elintarvikkeiden vähittäiskauppiaita varten, jotka lähettävät rehukäyttöön elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi; nämä ohjeet tukisivat niitä rehulainsäädännön (turvallisuustoimenpiteet, merkinnät, vierasaineiden enimmäispitoisuus) noudattamisessa. Lisäksi sidosryhmäjärjestöt voisivat avustaa elintarvikkeiden vähittäiskauppiaita kehittämään yksinkertaistettuja, räätälöityjä HACCP-järjestelmiä rehualan toimijoina.

⁽¹⁾ Komissio käynnisti hankkeen ohjeiden laatimiseksi muun muassa siitä, mistä rehuketjun katsotaan alkavan. Tässä asiakirjassa pyritään kehittämään elintarvikkeiden ja rehun rajamailla toimiva järjestelmä, jolla vältetään tarpeeton hallinnollinen rasitus mutta taataan rehuketjun eheys (ohjeet rehuhygieniasäädännön vaatimuksista annetun asetuksen (EY) N:o 183/2005 tiettyjen säännösten soveltamisesta).

⁽²⁾ Asetuksen (EY) N:o 767/2009 liitteessä III luetellaan "maalouselintarviketeollisuuden tuotteiden käytöstä peräisin olevat pakkaukset ja pakkausten osat" aineiksi, joiden markkinoille saattaminen ja käyttö eläinten ravinnoksi on kielletty.

b) Elintarvikealan toimija saattaa kyseiset tuotteet markkinoille "elintarvikkeina":

Elintarvikealan vähittäiskauppias, joka on rekisteröity tai hyväksytty asetuksen (EY) N:o 852/2004 mukaisesti, saattaa elintarvikkeen sellaisenaan elintarvikelainsäädännön säännöksiä noudattaen markkinoille rehualan toimijalle, joka kerää elintarvikkeen rehuksi muuntamista varten tai muuntaa sen suoraan rehuksi (¹). Rehuketju alkaa toimijan vastaanottaessa elintarvikkeen. Tämä rehualan toimija on vastuussa rehulainsäädännön noudattamisesta. Edellä mainitussa esimerkissä supermarketti toimittaisi vanhentuneen leivän rehun valmistajalle. Elintarvikealan toimijan ei tarvitsisi olla rekisteröity asetuksen (EY) N:o 183/2005 mukaisesti, koska sen toimittama tuote on edelleen elintarvike (eli siihen sovelletaan elintarvikkeita koskevia sääntöjä) eikä vielä rehua. Sitä ei myöskään voida toimittaa suoraan viljelijöille syötettäväksi eläimille, koska se ei kelpaa suun kautta tapahtuvaan ruokintaan ilman jatkokäsittelyä.

Tiivistelmä

5. *Tarkistetun jätepuitedirektiivin hyväksymistä ja täytäntöönpanoa odottaessa muut kuin eläinperäiset elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, voivat tulla rehuketjuun "hyödynnettäväksi tarkoitettuna jätteenä" tällaisen jätteen sääntelystä annetun unionin ja kansallisen lainsäädännön nojalla.*
6. *Sellaisia muita kuin eläinperäisiä elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, rehuna toimittaville elintarvikealan toimijoille tarkoitetut ohjeet voisivat lievittää niiden räsitusta rehulainsäädännön sääntöjen noudattamisessa.*
7. *Elintarvikealan vähittäiskauppiaiden, jotka toimittavat asiaankuuluvan tuotteen elintarvikkeena rehualan toimijalle, joka muuntaa sen rehuksi, ei tarvitse rekisteröityä rehualan toimijaksi.*

4 LUKU

ELÄINPERÄISIÄ TUOTTEITA SISÄLTÄVÄT ELINTARVIKKEET, JOITA EI ENÄÄ OLE TARKOITETTU IHMISRAVINNOKSI

4.1 Elintarvikkeet, jotka koostuvat eläinperäisistä tuotteista, sisältävät niitä tai ovat niiden saastuttamia

Elintarvikkeita, jotka koostuvat eläinperäisistä tuotteista, sisältävät niitä tai ovat niiden saastuttamia, ei saa käyttää suoraan rehun valmistuksessa. Niihin on aina ensin sovellettava sivutuoteasetuksen säännöksiä. Tässä asetuksessa erotetaan selkeästi toisistaan eläinperäiset elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi kaupallisista syistä tai valmistuksessa tai pakkauksessa esiintyneiden ongelmien tai muiden vikojen vuoksi (eli käytöstä poistettut elintarvikkeet), ja ruokajäte. Koska eläinperäisen aineksen vähimmäispitoisuutta ei ole määritelty, kaikkiin tällaisiin eläinperäisistä tuotteista koostuviin, niitä minkä tahansa määrän sisältäviin tai niiden saastuttamiin elintarvikkeisiin sovelletaan sivutuoteasetusta.

Elintarvikealan toimija, joka päättää toimittaa tällaisen eläinperäisen elintarvikkeen rehukäyttöön, ei kuulu jätepuitedirektiivin soveltamisalaan (2 artiklan 2 kohdan b alakohta), vaan siihen sovelletaan sivutuotelainsäädännössä säädettyä valvontaa.

Jätteen saastuttamat eläimistä saatavat sivutuotteet (²), joihin sovelletaan jätepuitedirektiivin mukaista valvontaa, on ilmoitettava luokkaan 2 tai 1 kuuluvaksi ainekseksi sivutuoteasetuksen nojalla, eivätkä ne saa päästä rehuketjuun myöhemmässä vaiheessa.

Sivutuoteasetuksen 10 artiklan e alakohdan mukaisesti eläimistä saatavat sivutuotteet, jotka ovat peräisin ihmisravinnoksi tarkoitettujen tuotteiden tuotannosta, mukaan luettuina luut, joista on poistettu rasva, ja rasvan sulatuksessa syntyvä proteiinijäännös ja maidon jalostuksessa linkoihin tai separaattoreihin jäänyt aine, on luokiteltava kyseisessä asetuksessa tarkoitetuksi luokkaan 3 kuuluvaksi ainekseksi (rehukäyttö).

(¹) Tämä elintarvike eroaa 1.2 kohdassa tarkoitetuista entisistä elintarvikkeista, koska markkinoille saattamisesta vastaava toimija ei takaa, että siitä "ei aiheudu terveysriskejä, kun sitä käytetään rehuna".

(²) Pakkausmateriaalien esiintymisen tai jäämien osalta sovelletaan 6.2 kohtaa.

Sivutuoteasetuksen 10 artiklan f alakohdan mukaisesti eläinperäisiä tuotteita sisältävät elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi kaupallisista syistä tai sellaisten valmistuksessa tai pakkauksessa esiintyneiden ongelmien tai muiden vikojen vuoksi, jotka eivät aiheuta riskiä ihmisten tai eläinten terveydelle, on luokiteltava luokkaan 3 kuuluvaksi aineeksi. Sivutuoteasetuksen 10 artiklan f alakohdassa tarkoitettujen luokkaan 3 kuuluvat ainekset toimitetaan tavallisesti eläimistä saatavia sivutuotteita käsittelevään laitokseen yhdessä kääreiden ja pakkausten kanssa – jotka kummatkin ovat jättemateriaalia – tai niihin sekoittuneina. Kääreet ja pakkaukset erotetaan eläimistä saatavista sivutuotteista ainoastaan luokkaan 3 kuuluvia eläimistä saatavia sivutuotteita käsittelevässä laitoksessa. Jätteen ja eläimistä saatavien sivutuotteiden seosta ei tarvitse etukäteen luokitella luokkaan 2 tai edes luokkaan 1 kuuluvaksi aineeksi.

Eläinperäisiin elintarvikkeisiin, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi mutta jotka on tarkoitettu rehukäyttöön, sovelletaan erityisiä käsittelyvaatimuksia ja käyttörajoituksia, jotka esitetään tämän tiedonannon 4.3 kohdassa.

4.2 Sellaisia eläinperäisiä elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, toimittavien elintarvikealan toimijoiden rekisteröinti

Kaikki toimijat, jotka osallistuvat mihin tahansa eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden tuottamiseen, kuljettamiseen, käsittelyyn, jatkokäsittelyyn, varastointiin, markkinoille saattamiseen, jakelun, käytön tai hävittämisen vaiheeseen, on rekisteröitävä sivutuoteasetuksen 23 artiklan mukaisesti, ellei niitä ole jo hyväksytty sen 24 artiklan mukaisesti. Sivutuoteasetuksen mukaisesti rekisteröityjen tai hyväksynnän saaneiden toimijoiden tai laitosten luettelo julkaistaan osoitteessa

http://ec.europa.eu/food/safety/animal-by-products/approved-establishments_en

Sivutuoteasetuksen 23 artiklan 4 kohdan nojalla rekisteröintiä ei edellytetä sellaisten eläimistä saatavia sivutuotteita tuottavien laitosten osalta, jotka ovat jo saaneet hyväksynnän tai jotka on rekisteröity asetuksen (EY) N:o 852/2004 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004⁽¹⁾ mukaisesti. Tämä poikkeus ei kuitenkaan vapauta toimijoita velvoitteesta saada sivutuoteasetuksen mukainen hyväksyntä, jos ne suorittavat kyseisen asetuksen 24 artiklassa kuvattuja toimintoja.

Rehuksi tarkoitettuja prosessoituja eläimistä saatavia sivutuotteita saa toimittaa ainoastaan asetuksen (EY) N:o 183/2005 mukaisesti rekisteröidyille tai hyväksytyille rehualan toimijoille.

4.3 Sellaisia eläinperäisiä elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, koskevat käsittelyvaatimukset ja käyttörajoitukset

Sivutuoteasetuksessa ja tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita koskevassa asetuksessa vahvistetaan tiukat säännöt, joilla rajoitetaan sellaisten elintarvikkeiden mahdollista rehukäyttöä, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka koostuvat eläinperäisestä aineksesta, sisältävät sitä tai ovat sen saastuttamia, niiden sisältämän eläinperäisen aineksen tyyppin mukaan. Esimerkiksi muita märehtijöistä peräisin olevia valkuaisaineita kuin maitoa/maitotuotteita tai renderöityjä rasvoja sisältävillä elintarvikkeilla ei saa ruokkia tuotantoeläimiä, lukuun ottamatta turkiseläimiä. Toisena esimerkkinä voidaan mainita, että kalaa sisältäviä elintarvikkeita ei saa käyttää suoraan rehuna, vaan ne voidaan jalostaa edelleen kalajauhoksi, eikä kalajauholla saa ruokkia muita märehtijöitä kuin vieroittamattomia eläimiä. Näin ollen elintarvikkeita käsittelevien yritysten on eroteltava eläinperäistä ainesta sisältävät elintarvikkeet elintarvikkeiksi, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka kelpaavat / eivät kelpaa rehuketjuun tai kelpaavat vain joillekin lajeille. Niiden on lisäksi huolehdittava asianmukaisesta käsittelystä ja merkitsemisestä sen varmistamiseksi, että loppukäyttö on turvallista ihmisten ja eläinten terveyden kannalta ja täyttää sivutuoteasetuksen ja tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita koskevan asetuksen vaatimukset.

Sivutuoteasetukseen ja tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita koskevaan asetukseen sisältyy käsittelyä koskevia vaatimuksia ja sellaisten eläinperäisten elintarvikkeiden, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, rehukäyttöä koskevia rajoituksia eläinten terveyden suojelemiseksi. Useat eläinperäiset tuotteet saattavat olla turvallisia ihmisravinnoksi mutta eivät turvallisia eläinten terveyden kannalta, esimerkiksi koska ne saattavat sisältää suu- ja sorkkatautia, klassista sikaruttoa tai afrikkalaista sikaruttoa aiheuttavia patogeenejä. Tarttuvia spongiformisia enkefalopatioita koskevaan asetukseen sisältyy lisäksi ”täydellinen rehukielto”, jolla kielletään muutamien rajatuin poikkeuksin käsitellyn eläinvalkuaisen syöttäminen tuotantoeläimille, jotta estetään BSE:n kierrätys rehuketjun kautta. Näin ollen useat eläintuotteet, jotka kelpaavat ihmisravinnoksi, eivät kelpaa ilman jatkokäsittelyä rehukäyttöön tai ne on osittain jätettävä rehuketjun ulkopuolelle.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 55).

Elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka sisältävät märehtijöistä peräisin olevia valkuaisaineita (muut kuin maitotuotteet), ei saa syöttää millekään tuotantoeläimille, turkiseläimiä lukuun ottamatta. Tästä syystä käytöstä poistettuja elintarvikkeita, jotka sisältävät muita märehtijöistä peräisin olevia valkuaisaineita kuin maitotuotteita, on sallittua käyttää ainoastaan turkiseläinten rehuna ja lemmikkieläinten ruokana. Tuotantoeläimille saa kuitenkin syöttää elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka on käsitelty märehtijöistä peräisin olevaksi renderöidyksi rasvaksi sivutuoteasetuksen mukaisesti ja jotka sisältävät enintään 0,15 painoprosenttia liukenemattomia epäpuhtauksia.

Eläinperäisten käytöstä poistettujen elintarvikkeiden käsittelyä ja markkinoille saattamista koskevista vaatimuksista säädetään komission asetuksen (EU) N:o 142/2011⁽¹⁾ liitteessä X.

Sivutuoteasetuksen 10 artiklan a–m alakohdassa tarkoitettua luokkaan 3 kuuluvaa ainesta saa käyttää tuotantoeläimille tarkoitettun rehun valmistuksessa, kun se on käsitelty eläinvalkuaiseksi tai renderöidyksi rasvoiksi asetuksen (EU) N:o 142/2011 liitteen X mukaisesti.

Raa'asta lihasta saa valmistaa lemmikkieläinten ruokaa, joka saatetaan markkinoille sivutuoteasetuksen 35 artiklan ja asetuksen (EU) N:o 142/2011 liitteessä XIII vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

Entisistä elintarvikkeista saa valmistaa turkiseläinten rehua, joka saatetaan markkinoille sivutuoteasetuksen 36 artiklan mukaisesti.

Tiettyä asetuksen (EU) N:o 142/2011 liitteessä X olevassa 10 jaksossa lueteltua luokkaan 3 kuuluvaa ainesta saa saattaa markkinoille tuotantoeläinten rehuksi ilman lisäkäsittelyä, edellyttäen että aines

- on peräisin unionista,
- on jalostettu asetuksen (EY) N:o 852/2004 2 artiklan 1 kohdan m alakohdassa määritellyllä tavalla tai käsitelty asetuksen (EU) N:o 142/2011 mukaisesti,
- ei ole ollut kosketuksissa minkään muun luokkaan 3 kuuluvan aineksen kanssa, ja
- kaikki tarvittavat varotoimenpiteet on toteutettu kyseisen aineksen saastumisen estämiseksi.

Asetuksen (EU) N:o 142/2011 liitteessä X olevan II luvun 4 jakson II osan mukaisesti toimivaltainen viranomainen voi sallia sellaisten maidon, maitopohjaisten tuotteiden ja maidosta johdettujen tuotteiden, jotka ovat sivutuoteasetuksen 10 artiklan e alakohdassa tarkoitettua luokkaan 3 kuuluvaa muuta ainesta kuin linkoihin tai separaattoreihin jäänyttä ainetta, ja kyseisen asetuksen 10 artiklan f ja h alakohdassa tarkoitettujen maidon, maitopohjaisten tuotteiden ja maidosta johdettujen tuotteiden käsittelyn, käytön ja varastoinnin. Toimivaltainen viranomainen voi esimerkiksi sallia maitopohjaisten tuotteiden suoran jakelun tietyille kotieläintuottajille.

Toimivaltainen viranomainen voi lisäksi sivutuoteasetuksen 18 artiklan mukaisesti sallia omalla alueellaan luokkaan 2 ja luokkaan 3 kuuluvan aineksen keräämisen ja käytön eläintarhaeläinten, sirkuseläinten, muiden matelijoiden ja petolintujen kuin eläintarhaeläinten tai sirkuseläinten, turkiseläinten, luonnonvaraisten eläinten, hyväksyttyjen kenneleiden koirien tai ajokoirien, säilöön otettujen koirien ja kissojen tai kalansyötiksi kasvatettujen toukkien ja matojen ruokintaan.

Seuraavassa taulukossa⁽²⁾ esitetään yhteenveto sellaisten elintarvikkeiden, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka sisältävät eläinperäisiä aineksia, sallitusta rehukäytöstä ja niiden vaaditusta käsittelystä (1.10.2017 voimassa olleen) sivutuoteasetuksen ja tarttuvaa spongiformisia enkefalopatioita koskevan asetuksen mukaisesti.

⁽¹⁾ Komission asetus (EU) N:o 142/2011, annettu 25 päivänä helmikuuta 2011, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla (EUVL L 54, 26.2.2011, s. 1).

⁽²⁾ Taulukkoa olisi luettava vasemmalta oikealle seuraavasti: ensimmäisessä sarakkeessa olevia tuotteita voidaan käyttää ilman lisäkäsittelyä lemmikkieläinten ruoan ja turkiseläinten rehun valmistukseen (Kyllä/Ei toisessa sarakkeessa), ja niitä on käsiteltävä sivutuoteasetuksen mukaisesti lisää, jotta niitä voidaan käyttää muiden tuotantoeläinten kuin turkiseläinten rehussa (Kyllä/Ei kolmannessa sarakkeessa) tai lemmikkieläinten ruoassa (jos toisessa sarakkeessa on maininta "Ei"), ja neljännessä sarakkeessa ilmoitetaan, liittyykö niiden syöttämiseen muille tuotantoeläimille kuin turkiseläimille rajoituksia. Mitä tummemmalla värillä ruutujen tausta on, sitä rajoitetumpaa käyttö on.

Elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka koostuvat seuraavista, sisältävät seuraavia tai ovat seuraavien saastuttamia ⁽¹⁾ :	Voidaan käyttää ilman lisäkäsittelyä lemmikkieläinten ruoaksi tai turkiseläinten rehuksi:	On käsiteltävä lisää sivutuoteasetuksen mukaisesti, jotta niitä voidaan käyttää muiden tuotantoeläinten kuin turkiseläinten rehuna:	Sallitaan seuraavien eläinten rehuna
<ul style="list-style-type: none"> — maito, maitopohjaiset tuotteet, maidosta johdetut tuotteet, — munat/munatuotteet, — hunaja, — renderöidyt rasvat, — muista kuin märehijöistä saatu gelatiini/kollageeni, edellyttäen että eläinperäinen aines <ul style="list-style-type: none"> — on peräisin unionista, — on jalostettu elintarvikehygienialainsäädännön mukaisesti. 	KYLLÄ	EI	kaikki eläimet
<ul style="list-style-type: none"> — maito, maitopohjaiset tuotteet, maidosta johdetut tuotteet, — munat/munatuotteet, — hunaja, — renderöidyt rasvat, — muista kuin märehijöistä saatu gelatiini/kollageeni, jos eläinperäistä ainesta EI ole jalostettu (esim. syötäväksi tarkoitettut munat, raakamaito, hunaja, raakoja kananmunia sisältävä tiramisu) tai jos se on peräisin kolmansista maista.	EI	KYLLÄ	kaikki eläimet
Kala tai kalastustuotteet	EI	KYLLÄ	muut kuin märehijät, mukaan luettuina vesiviljelyeläimet, lemmikkieläimet ja turkiseläimet
Muiden kuin märehijöiden liha	KYLLÄ	KYLLÄ	vesiviljelyeläimet, lemmikkieläimet ja turkiseläimet
Muiden kuin märehijöiden lihavalmisteet tai verivalmisteet	KYLLÄ tietyin edellytyksin	KYLLÄ	vesiviljelyeläimet, lemmikkieläimet ja turkiseläimet

⁽¹⁾ Jos käytöstä poistetut elintarvikkeet sisältävät useita taulukossa mainittujen eläintuotteiden luokkia tai ovat niiden saastuttamia, sovelletaan tiukempaa sääntöä.

Elintarvikkeet, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka koostuvat seuraavista, sisältävät seuraavia tai ovat seuraavien saastuttamia ⁽¹⁾ :	Voidaan käyttää ilman lisäkäsittelyä lemmikkieläinten ruoaksi tai turkiseläinten rehuksi:	On käsiteltävä lisää sivutuoteasetuksen mukaisesti, jotta niitä voidaan käyttää muiden tuotantoeläinten kuin turkiseläinten rehuna:	Sallitaan seuraavien eläinten rehuna
Märehtijöiden gelatiini, kollageeni tai liha	KYLLÄ	Ei sovelleta	lemmikkieläimet ja turkiseläimet
Märehtijöiden lihavalmisteet	EI	Ei sovelleta	lemmikkieläimet ja turkiseläimet

4.4 Kuljetus

Asetusten (EY) N:o 178/2002 ja N:o 852/2004 mukaan elintarvikkeiden kuljetus on erotettava eläimistä saatavien sivutuotteiden kuljetuksesta, ja sen on tapahduttava erillisissä tähän tarkoitetuissa konteissa/kuorma-autoissa. Eläimistä saatavat sivutuotteet on kuljetettava sivutuoteasetuksen mukaisesti hyväksytyssä tai rekisteröidyssä kuljetusvälineessä, ja niiden mukana on oltava kaupallinen asiakirja.

Tiivistelmä

8. *Elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka koostuvat eläinperäisistä tuotteista, sisältävät niitä tai ovat niiden saastuttamia, ei saa suoraan käyttää rehun valmistuksessa, vaan niihin sovelletaan aina ensin sivutuoteasetuksen säännöksiä.*
9. *Periaatteessa kaikki toimijat, jotka osallistuvat mihin tahansa eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden tuottamiseen, kuljettamiseen, käsittelyyn, jatkokäsittelyyn, varastointiin, markkinoille saattamiseen, jakelun, käytön tai hävittämisen vaiheeseen, on rekisteröitävä sivutuoteasetuksen mukaisesti.*
10. *Elintarvikkeisiin, jotka koostuvat eläinperäisistä tuotteista, sisältävät niitä tai ovat niiden saastuttamia ja joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi vaan rehukäyttöön, sovelletaan erityisiä käsittelyvaatimuksia ja käyttörajoituksia.*

5 LUKU

VIIMEISEN KÄYTTÖAJANKOHDAN JA PARASTA ENNEN -PÄIVÄYKSEN OHITTANEITA ELINTARVIKKEITA SEKÄ ELINTARVIKELAITOSTEN LATTIALLE PUDONNEITA AINEKSIA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

5.1 Viimeisen käyttöajankohdan ja parasta ennen -päiväyksen ohittaneet elintarvikkeet

Elintarvikkeiden päiväysmerkinnät vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1169/2011 ⁽²⁾. Sen 24 artiklan 1 kohdan mukaan helposti pilaantuvilla elintarvikkeilla on viimeinen

⁽¹⁾ Jos käytöstä poistetut elintarvikkeet sisältävät useita taulukossa mainittujen eläintuotteiden luokkia tai ovat niiden saastuttamia, sovelletaan tiukempaa sääntöä.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18).

käyttöajankohta. On elintarvikealan toimijoiden vastuulla määrittää viimeinen käyttöajankohta tai parasta ennen -päiväys eli säilyvyysaika ottaen huomioon turvallisuutta, laatua ja kaupan pitämistä koskevat näkökohdat. Parasta ennen -merkintää koskeva velvoite ei koske joitakin elintarvikkeita, kuten tuoreita hedelmiä ja suolan, sokerin ja etikan kaltaisia kestop tuotteita. Ainoa elintarvikeryhmä, jota koskevasta päiväysmerkinnästä säädetään EU:n lainsäädännössä, ovat syötäväksi tarkoitetut munat ⁽¹⁾.

Parasta ennen -päiväyksen ohittaneiden elintarvikkeiden lisääntyneeseen rehukäyttöön liittyy se ongelma, että tietyissä jäsenvaltioissa toimivaltaiset viranomaiset luokittelevat tällaiset elintarvikkeet automaattisesti

- sivutuoteasetuksen 9 artiklan mukaisesti luokkaan 2 kuuluvaksi ainekseksi, jos ne sisältävät eläinperäisiä tuotteita, mikä estää niiden käytön rehuna; tai
- jätteeksi, jos ne eivät sisällä eläinperäisiä tuotteita, mikä estää niiden käytön rehuna tai niitä on ainakin käsiteltävä jätelainsäädännön mukaisesti ennen kuin ne voidaan muuntaa rehuksi.

Parasta ennen -päiväys on pikemminkin laatuun kuin turvallisuuteen liittyvä standardi. Vastuussa olevan rehualan toimijan olisi tapauskohtaisesti tarkistettava HACCP-periaatteiden pohjalta, liittyykö elintarvikkeisiin kansanterveyteen tai eläinten terveyteen kohdistuva riski. Jos ei, kyseisiä elintarvikkeita voitaisiin käyttää rehuna.

Viimeistä käyttöajankohtaa käsitellään asetuksen (EU) N:o 1169/2011 24 artiklan 1 kohdassa:

- ”Mikrobiologisesti helposti pilaantuissa elintarvikkeissa, jotka ovat omiaan lyhyessä ajassa muodostamaan välittömän vaaran ihmisten terveydelle, on vähimmäissäilyvyysajan sijasta oltava viimeinen käyttöajankohta. ”Viimeisen käyttöajankohdan” jälkeen elintarviketta ei pidetä turvallisena asetuksen (EY) N:o 178/2002 14 artiklan 2–5 kohdan mukaisesti.”
- Kyseisen säännöksen tavoitteena on selventää, että tiettyä elintarviketta, jonka viimeinen käyttöajankohta on mennyt umpeen, ei saa saattaa unionin elintarvikemarkkinoille, koska se ei ole turvallista ihmisravinnoksi. Koska asetuksen (EU) N:o 1169/2011 24 artiklan 1 kohdassa viitataan asetuksen (EY) N:o 178/2002 14 artiklaan, jossa vahvistetaan yleiset elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset, eikä kyseisen asetuksen 15 artiklaan (rehun turvallisuutta koskevat vaatimukset), elintarvikkeita, joita ei enää voi käyttää ihmisravinnoksi, voi yhä käyttää tuotantoeläinten rehun tuottamiseen.
- Ennakoedellytyksenä on, että eläintuotteita sisältävien elintarvikkeiden, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, on oltava sivutuoteasetuksen mukaiset. Kyseisen asetuksen 14 artiklan d alakohdassa nimenomaisesti suljetaan rehukäytön ulkopuolelle sellainen luokkaan 3 kuuluva aines, joka on muuttunut hajoamisen tai pilaantumisen takia niin, että kyseinen tuote aiheuttaisi kohtuuttoman riskin ihmisten tai eläinten terveydelle. Asetuksen (EY) N:o 178/2002 15 artiklan mukaan rehuja ei saa saattaa markkinoille tai antaa elintarviketuotantoon käytettävälle eläimelle, elleivät ne ole turvallisia. Asetuksen (EY) N:o 767/2009 4 artiklassa laajennetaan tämä sääntö koskemaan kaikkia eläimiä.
- Asetuksen (EY) N:o 178/2002 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivilla rehualan toimijoilla on ensisijainen vastuu huolehtia vastuullaan olevissa toiminnoissa siitä, että rehut täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistaa, että kyseiset vaatimukset täyttyvät. Jos toimijat eivät pysty takaamaan sivutuoteasetuksen 10 artiklan f alakohdan noudattamista (”...eivät aiheuta riskiä ihmisten tai eläinten terveydelle”) tai varmistamaan luokkaan 3 kuuluvan aineksen keräämistä ja käsittelyä rehuksi ilman, että se saastuisi luokkaan 2 kuuluvalla aineksella, kuten sivutuoteasetuksen 9 artiklan g alakohdassa tarkoitetaan, koko lähetyksesi olisi luokiteltava luokkaan 2 kuuluvaksi ainekseksi (ei rehukäyttöä).

⁽¹⁾ Parasta ennen -päiväystä sovelletaan muniin, joita pidetään kaupan A-luokan/tuoreina munina (syötäväksi tarkoitetut munat), ja siitä säädetään neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä munien kaupan pitämisen vaatimusten osalta 23 päivänä kesäkuuta 2008 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 589/2008 (EUVL L 163, 24.6.2008, s. 6) (12 artikla). Eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annetussa asetuksessa (EY) N:o 853/2004 (liitteessä III olevan X jakson 1 luvun 3 kohta) täsmennetään lisäksi, että munat on toimitettava kuluttajalle enintään 21 päivän kuluessa munimisesta.

5.2 Elintarvikelaitosten lattialle pudonneet ainekset

Jotkin elintarvikkeita käsittelevät yritykset ilmoittavat, että elintarvikkeita pidetään automaattisesti jätteenä (käytöstä poistettuina) sen jälkeen, kun ne ovat pudonneet elintarvikelaitoksessa lattialle. Tässä on järkeä ihmisten ravinnoksi mutta ei eläinten ravinnoksi tapahtuvan käytön kannalta. Lattialle joutumisen ei sinällään pitäisi estää pudonneen aineksen rehukäyttöä, kunhan tuottajalla on käytössä seuraavat toimenpiteet:

- käytännöt lattian pitämiseksi puhtaana,
- toimenpiteet mikrobiologisen, kemiallisen tai fyysisen saastumisen estämiseksi, ja
- asianmukaiset välineet elintarvikkeiden keräämiseksi lattialta.

Kyseiset toimenpiteet on kartoitettava ja arvioitava riittäviksi, ja niiden olisi kuuluttava toimijan pakolliseen HACCP-järjestelmään, jossa käsitellään erityisesti tämän aineksen rehukäyttöä ketjun myöhemmässä vaiheessa. Eläinperäiset elintarvikkeet, jotka on ilmoitettu ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi niihin sisältyvien vierasesineiden vuoksi, on kuitenkin luokiteltava luokkaan 2 kuuluvaksi ainekseksi, jota ei saa syöttää muille tuotantoeläimille kuin turkiseläimille. Rehua markkinoille saattavien rehualan toimijoiden on luonnollisesti edelleen varmistettava, että rehu on laadultaan virheetöntä, aitoa, sekoittamatonta, tarkoitukseensa sopivaa ja kauppakelpoista.

Tiivistelmä

11. *Parasta ennen -päiväyksen ohittaneita elintarvikkeita saa käyttää rehuna, jos ne täyttävät turvallisuusvaatimukset rehulainsäädännön mukaisesti ja, kun on kyse eläinperäisiä tuotteita sisältävistä elintarvikkeista, ovat sivutuoteasetuksessa vahvistettujen säännösten mukaiset.*
12. *Viimeisen käyttöajankohdan ohittaneita elintarvikkeita ei pitäisi automaattisesti sulkea rehukäytön ulkopuolelle. Jos rehualan toimija voi taata, että viimeisen käyttöajankohdan ohittanut elintarvike ei aiheuta vaaraa eläinten terveydelle ja kansanterveydelle, se olisi päästettävä rehuketjuun.*
13. *Elintarvikelaitoksessa lattialle pudonneita aineksia ei pitäisi tietyin edellytyksin automaattisesti poistaa käytöstä vaan niitä saa käyttää rehuna, kunhan niistä ei aiheudu vaaraa eläinten terveydelle ja kansanterveydelle.*

6 LUKU

REHUN MARKKINOILLE SAATTAMINEN

Asetuksen (EY) N:o 767/2009 mukaisesti seuraavia sääntöjä sovelletaan rehuksi tarkoitettuihin elintarvikkeisiin, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, sivutuotelainsäädännössä luokkaan 3 kuuluvalla ainekselle vahvistettujen vaatimusten lisäksi:

6.1 Merkinnät ja pakkaukset

Asetuksen (EY) N:o 767/2009 4 luvussa esitettyjä merkintöjä, esillepanoa ja pakkauksia koskevia säännöksiä sovelletaan entisten elintarvikkeiden markkinoille saattamiseen, koska niitä voidaan käyttää rehuaineina. Rehuaineiden irtotavaralähetysten osalta merkintätiedot voidaan antaa saateasiakirjoissa. Kyseisissä saateasiakirjoissa annettavat tiedot muodostuvat rehun merkintätiedoista eivätkä niistä tiedoista, jotka saattavat edelleen olla elintarvikkeen etiketissä.

Vaikka asetuksen (EU) N:o 1169/2011 8 artiklan 8 kohdassa säädetään yleisiä merkintävaatimuksia koskevasta poikkeuksesta elintarvikealan toimijoiden välisissä toimituksissa, asetuksessa (EY) N:o 767/2009 ei säädetä poikkeuksesta sellaisten toimitusten osalta, joissa rehualan toimija toimittaa tavaraa toiselle rehualan toimijalle, joka ei ole loppukäyttäjä (eläintenpitäjä).

6.2 Käyttörajoitukset

Entisiä elintarvikkeita pakkausmateriaaleineen (asetuksen (EY) N:o 767/2009 liite III) ja tuotteita, jotka ovat kemiallisesti (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/32/EY⁽¹⁾) tai mikrobiologisesti⁽²⁾ liian saastuneita, ei saa käyttää suoraan rehuna. Tällaisia rehuaineita pidetään vaatimustenvastaisena rehuna. Asetuksen (EY) N:o 767/2009 20 artiklan mukaan tällaisten tuotteiden merkinnöissä on selkeästi ilmoitettava, ettei niitä voida käyttää rehuna ilman käsittelyä tai puhdistamista. Kyseisen asetuksen liitteen VIII mukaisesti merkinnöissä on myös mainittava kulloinenkin käsittely, kuten pakkausmateriaalin poistaminen tai puhdistus, jota tarvitaan, jotta tuote kelpaa rehuksi.

Tiivistelmä

14. Yleisiä rehun merkintää koskevia vaatimuksia sovelletaan entisiin elintarvikkeisiin. Elintarvikkeiden etiketissä mahdollisesti vielä olevat tiedot eivät varmista kyseisten vaatimusten täyttymistä, eikä niillä siten ole merkitystä tässä tarkoituksessa.
15. Sellaisten elintarvikkeiden merkinnöissä, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi ja jotka eivät ole rehun turvallisuutta koskevan lainsäädännön mukaisia (eli vaatimustenvastaiset rehut), on selkeästi mainittava, että niitä saa käyttää rehuna vasta asianmukaisen käsittelyn jälkeen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/32/EY, annettu 7 päivänä toukokuuta 2002, haitallisista aineista eläinten rehuissa (EYVL L 140, 30.5.2002, s. 10).

⁽²⁾ Luokkaan 1 tai luokkaan 2 kuuluviksi aineksiksi luokiteltujen eläimistä saatavien sivutuotteiden luokitus ei voi muuttua puhdistus- tai detoksikaatioprosessin jälkeen.

LIITE

Selittävä huomautus jätepuitedirektiivin 5 artiklaan sisältyvien sivutuotekriteerien soveltamisesta sellaisiin rehuksi tarkoitettuihin elintarviketeollisuuden tuotteisiin, jotka eivät sisällä eläinperäisiä tuotteita, koostu niistä tai ole niiden saastuttamia (perustuu komission tiedonantoon COM(2007) 59 final):

1. *Aineen tai esineen jatkokäyttö on varmaa;*

Aikomus tuottaa näistä aineista rehua tekee niistä rehuainetta, edellyttäen että ne täyttävät tietyt ominaisuudet, joiden ansiosta niitä voidaan käyttää rehuna, ja liittävät ne näin ollen osaksi elintarvikeketjun jäljitettävyyssjärjestelmää.

2. *Ainetta tai esinettä voidaan käyttää suoraan ilman muuta kuin tavalliseksi katsottavaa teollista lisäkäsitelyä;*

Tavalliseen teolliseen käsittelyyn sisältyvät kaikki vaiheet, joita tuottaja voi toteuttaa tuotteen osalta, kuten

- aineksen suodattaminen, peseminen tai kuivaus;
- jatkokäytön kannalta tarpeellisen aineksen lisääminen; tai
- laadunvalvonnan toteuttaminen.

Hyödyntämistoimiksi tavallisesti katsottuja käsittelyjä ei kuitenkaan voida periaatteessa pitää tavallisena teollisena käsittelynä tässä mielessä. Jotkin näistä käsittelyistä voidaan suorittaa valmistajan tuotantopaikalla, jotkin seuraavan käyttäjän tuotantopaikalla ja jotkin välittäjien tiloissa, kunhan ne myös täyttävät kriteerin, jonka mukaan aine tai esine "syntyy olennaisena osana tuotantoprosessia". Yritysten, jotka käsittelevät elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, on sovellettava rehuaineluettelossa lueteltuja prosesseja, jotka ovat laajalti tunnustettuja ja hyväksytyjä teollisia käytäntöjä.

3. *Aine tai esine syntyy olennaisena osana tuotantoprosessia;*

Teollisten prosessien käydessä koko ajan erikoistuneemmiksi valmistajan tuotantopaikan ulkopuolella toteutetut toiminnot (kuten kuivaus, jalostaminen, peseminen) eivät estä pitämästä ainesta sivutuotteena. Kun elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, käytetään rehuseosten valmistamiseen, tätä varten ei edellytetä ylimääräistä hyödyntämisprosessia. Yritykset, jotka käsittelevät elintarvikkeita, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi (rehualan toimijat), keräävät ainesta, joka käsitellään raaka-aineena rehutarkoituksiin, ja varmistavat asianmukaisen valmistusprosessin.

4. *Jatkokäyttö on laillista eli aine tai esine täyttää kaikki asiaankuuluvat, sen erityiseen käyttöön liittyvät tuotetta, ympäristöä ja terveysuojelua koskevat vaatimukset eikä aiheuta haitallisia kokonaisvaikutuksia ympäristölle tai ihmisten terveydelle.*

Sellaisten elintarvikkeiden, joita ei enää ole tarkoitettu ihmisravinnoksi, käyttöön eläinten rehussa sovelletaan unionin rehulainsäädäntöä ja erityisesti rehuhygieniasäätöä, johon sisältyy rehualan toimijoita koskeva velvoite panna täytäntöön HACCP-suunnitelma kokonaisuudessaan, sekä rehun kaupan pitämistä koskevaa asetusta ja yleistä elintarvikelainsäädäntöä.